

HEMBYGDEN

Medlemsblad för
Upplands Väsby Hembygdsförening

Nr 1 Februari 2013
Årgång 42

24-timmars på skidor i Upplands Väsby

Fem år i följd 1983-1987 arrangerades 24-timmars av Väsby skidklubb.

Låt mig ta det från början. Skidklubbens styrelse fick en förfrågan från Svenska skidförbundet om inte en framåt kommun som Upplands Väsby kunde arrangera 24-timmars. Utan att ha större kunskap i frågan insåg styrelsen att en ny kraft måste till.

Ordföranden Lars Kostenniemi kontakta- de mig men jag visste ingenting om ämnet. Jag var beredd att försöka. Skid- förbundet gav mig en broschyr och berättade att det fanns 50 st 24-timmarslopp i Sverige.

Jag träffade fritidschefen i Väsby och han kände till 24-timmars sedan tidigare. Vi pratade igenom frågan och han accepterade att kommunen under vissa villkor kunde bli medarrangör. Kommunen skulle ställa upp med bl a plogning av parkeringsplatser, vissa lokaler, tryckning av inbjudan, resultat osv. Några bidrag i annan form utgick inte.

Jag träffade teknikfolk i kommunen. En fråga jag t ex tog upp var att belysningen på tävlingsplatsen behövde förstärkas. Jag kontaktade ansvarig för sådana byggen och han föreslog att jag själv skulle skicka en begäran till kommunen. Det gällde en belysningsstolpe mitt på planen och brevet skulle visa den beräknade kostna- den. Belysningen var på plats före första loppet. En detalj: Pettersson, orienterare som ofta arbetade vid aktiviteter i Väsby, var lite arg på lampan när jag träffade honom. Men han var arg på sig själv som liksom alla andra trevat omkring i halv- mörkret utan att komma på idén.

Jag ringde några andra tävlingsledare och frågade hur de ordnat arrangemanget. I Uppsala hade man 300 lag så alla lag inte

kunde växla på samma ställe. Där försvann mycket av gemenskapen. När lagen blev alltför många slopades varvräkningen. Där försvann en programpunkt. I Handen körde varje åkare två varv och varje hel- och halvtimme startade nästa åkare. Det saknades helt ett tävlingsmoment. I Stor- vreta hittade jag ett 24-timmars som jag kopierade till stora delar.

24-timmars startade fredag kl 18 med målgång lördag kl 18. Elljusspåret på 2,2 km i Runby användes. Varje lag hade en åkare i spåret hela tiden. Lagen fick bestå av hur många eller få åkare man ville. Varje lag disponerade två nummerlappar som hängde på en ställning vid växlings- platsen.

I Skidförbundets broschyr stod det bl a att "din viktigaste arbetsuppgift är att värva lagledare och sedan hjälpa dem". Jag trodde att det var att värva lag. Inte. Hittar man en lagledare så blir det ett lag. Inför första loppet tog jag semester tre dagar och åkte runt i Väsby. Efter första dagens arbete hade jag inte fått en enda anmälan. Jag började fundera. När jag kom till ett företag visade man mig oftast till vasa- loppsåkare. Det var fel. Jag bad att få prata med den som ordnade personal- festen. Då gick det bättre.

Med inbjudan följde en blankett där lagledaren noterade åkare, åktider, lagets namn osv. De fick också ett papper med mina tips till lagledarna. Ett tips var att bemanna nattimmarna först. Det hände för några att alla dagtimmar var bemannade när lagledaren bara hade ett par personer kvar som inte kunde åka på natten. Min son Håkan satte sig en gång vid telefonen och ringde några samtal. Sedan kom han och sade att nu är natten klar till mitt lag. Dagtimmarna ordnar sig alltid.

En vecka före loppet hade jag en lagledarträff i Runbyskolans matsal. Där fick alla ett PM som de gav till åkarna med information och tips. Lagets namn och nummer skrev lagledaren dit. Information och frågor fyllde lagledarträffen. 24-timmars med alla aktiviteter gick av stapeln vid Runbyskolan.

En vecka före loppet hade jag en lagledarträff i Runbyskolans matsal. Där fick alla ett PM som de gav till åkarna med information och tips. Lagets namn och num-

mer skrev lagledaren dit. Information och frågor fyllde lagledarträffen. 24-timmars med alla aktiviteter gick av stapeln vid Runbyskolan.

Lagens namn tyckte jag lagledarna lyckats bra med. Philadelphia Flyers kom från Pingstkyrkan och Pig Street Team från Särilmnervägen för att nämna ett par.

Alla programpunkter runt tävlingsplatsen var viktiga. Jag bad lagledarna att hitta på egna aktiviteter på växlingsplatsen. Philadelphia Flyers hade ett tält som var bastu. De hade en eld utanför där ett oljefat med stenar värmdes. Fatet bars in i bastun. Idén kom enligt dem själva från Karl XII.

Varvräkningen anslogs varje timme. Vissa lag ställde upp för att vinna. I serveringen fanns en stor tavla där varvräkningsresultatet noterades. Själva tavlan gjordes

proffsigt av en klubbmedlem med tryckeri. Prisutlämning, servering och vallaservice gav liv åt verksamheten. Även åskådarna trivdes. Ett enkelt program med lagens namn och nummer delade vi ut. Kommunala musikskolan och blåsorkestern Frestaklockorna gav konserter. Vi ordnade disco i gymnastiksalen på fredagskvällen. En äldre man stod mitt i natten och tittade ut över ett upplyst Runby och sade till min hustru Lena: "Bygdens förbrödring". I ett av Runbyhusen huserade ett släktlag som sov i skift i husets sängar.

1983 startade 33 lag och 900 åkare. Alla var nöjda. Intresset växte och 1987 startade 107 lag och 3200 åkare. Sedan satte 10 snöfria år stopp och jag orkade inte att varje år arbeta för ett nytt lopp. Första året bokförde jag hur mycket tid jag lade ner. Det blev drygt 500 timmar.

Förutom 107 lagledare jobbade sju personer som ansvariga för bemanning mm av varvräkning, vallning och servering. Totalt hjälpte drygt 100 funktionärer till att planera och genomföra 24-timmars.

I skidklubbens stadgar infördes att alla medlemmar skulle göra en insats till 24-timmars. Inom olika områden delegerade jag arbetet. I ett större tält vi fått låna hade vi vallaservice hela dygnet. Två av ungdomarna ordnade med bemanningen vid vallning, vallställ osv. Flera vallare var i tjänst hela tiden. När åkarna lämnade

tältet möttes de av en skylt: "Betala vad du anser det var värt". Vid ett av loppen varierade temperaturen kraftigt och då fick klubben in 10 000 kr från vallningen. Jag minns hur en åkare berättade att han vid ett annat 24-timmarslopp drabbats av att vallningen var stängd på natten. "Och jag som vallar lika dåligt på natten som på dan." En annan åkare fick frågan av vallaren vad han hade för valla på skidorna. Svaret blev att det vet jag inte för senast jag åkte skidor var i 24-timmars förra året och då vallade ni.

I Runbyskolans matsal hade vi servering, prisutdelning och den aktuella varvräkningen. I serveringen svarade fyra personer för planering, inköp och genomförande av bemanning, bakning osv. Alla som arbetade vid 24-timmars fick en fika eller varm korv mot en lapp där jag skrivit några rader med tack för hjälpen. Vidare fick alla åkarna varm apelsinsaft vid växlingen.

Ett antal personer gick runt bland företag och informerade om 24-timmars och bad om priser till loppet. Vi fick mycket priser och bestämde följande. Alla lag skulle få tre finare priser som skidor, stavar, hobbymaskiner, kläder och böcker. På en tavla utanför speakervagnen skrev vi för varje lag vid vilka klockslag den åkare som fanns i spåret skulle få välja ett pris. Alla andra som deltog fick ett mindre pris som fanns i serveringen. Det var kortlekar, tandborstar, böcker och reklamartiklar från företag.

I speakervagnen huserade tävlingsledaren och speakern. Speakeruppdraget skötte Per Rohlén med den äran.

I en annan vagn utmed spåret satt varvräkningsgänget som bestod av fem personer. Inför första loppet ordnade kommunen med ett eluttag på platsen. Vagnen kördes med traktor från Vilundaparken

till spåret i Runby. Jag minns att jag gjorde det själv en gång när kommunen saknade folk. I vagnen arbetade fem personer i fyratimmarspass. Vi läste av nummerlapparna och skrev på samma papper i fem minuter, Det gick sedan till datorn för registrering. En person skrev för dubbelkontroll löpande alla nummer som passerade. Vi hade ett dataprogram där inlästa nummer "tankades in" var femte minut. Varje heltimme skrevs ställningen ut och anslogs i serveringen. En person var avlösare vid varvräknarnas intensiva arbete. I systemet var det möjligt att ändra eventuella tidigare misstag. Ett Vallentunaföretag hade anmält sig med motiveringen att 24-timmars i Norrtälje inte var så proffsigt som vårt. De deltog för att komma i toppen av prislistan. Under natten kom de till mig och berättade att deras lag nr 48 blivit omkört i varvräkningsprotokollet av Folksam nr 40 men inte i spåret. Vi tog fram datauppgifterna för aktuell timme indelat i femminutersgrupper. Eftersom varvet tog minst sex minuter kunde inget lag förekomma mer än en gång/fem minuter. Men lag 40 fanns två gånger och lag 48 hade ett onormalt stort intervall. Tillsammans med lagledarna för lag 40 och Göran Wagman för lag 48 kom vi på att nummerlapp 48 måste ha lagt sig i ett vecka på bröstet och lästs som 40. Vi fick en bormaskin till prissamlingen av Vallentunalaget för vårt proffsiga tillrättaläggande.

Nummerlapparna var skänkta liksom ställningarna för dem. De stod för övrigt i Väsbyhems lokaler under resten av året och där kanske de står än idag. Varje lag fick två nummerlappar för att slippa stanna och byta. Efter något år gjorde vissa lag så att tre åkare delade på t ex tre timmar och växlade efter varje varv. Då kunde de köra fortare. I enkäten från lagledarna fick jag önskemålet att alla lag skulle få tre likadana nummerlappar. Så blev det.

Skanska ordnade varje år belysning vid varvräkningsvagnen. Andra företag och enskilda personer hjälpte till med vissa saker. Själv hade jag en checklista. Där stod det bl a att spårbelysningen släcktes automatiskt kl 22.30 varje kväll. Det kunde inte ändras. Före första loppet satte kommunen in en manuell strömbrytare som slogs till under fredagen. Den fick vi inte glömma att slå till.

Vid en av lagledarträffarna tyckte en lagledare att det var onödigt att ha en tävling. Jag minns att jag svarade att Tiokampen publicerar deltagandet i resultatordning, 24 timmars resultatlista visade i nummerordning varje lag på en rad och vågrätt ackumulerat varvsamtal efter varje timme. Längst till höger skrevs placeringen. Resultatlistan och ett tackbrev delade jag ut under måndagen. Men jag minns hur den lagledare som tyckte tävlingsmomentet skulle bort ringde mig på sön-

dagen och frågade hur det gått för hennes lag. Jag påminde henne inte om vad hon sagt tidigare.

På lördagskvällen efter målgång träffades flera lag för personalfest e dyl.

Jag själv och många i Väsby har angenäma minnen av 24-timmars.

Svenska Skidförbundet hade varje vår ett styrelsemöte där motionsaktiviteter diskuterades. Jag fick en kopia av protokollet där det stod att man bedömt 24-timmarsloppen. De fann att Väsby Skidklubbs var Sveriges bästa. Stockholms Skidförbund gav mig en gång en utmärkelse som årets motionsledare i länet. Jag försökte med växlande framgång komma med i Lilla sportspegeln och i radio.

Lennart Jarskog
Tävlingsledare

Foton från Hans Bärning

Almqvistaren

Om så det skulle hända,
att ingen talar till mig alls,
vart skall jag då mig vända,
vafalls?

Jag då skall tala till mig själv,
och jag skall sjunga för mig själv,
och jag skall dansa med mig själv
en vals

C J L Almqvist, ur Sesemana